

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorია

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

VII. Quinam eo tempore falsae doctrinae duces extiterint.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

HADRIANUS.

Αιλίᾳ Ἀδριανῶν Ἰμπερῶν, Αιλία πρεσβυτέρου ἑ-
 λαι. καὶ δὴ τῆς αὐτοῦ ἐκκλησίας ἕξ ἔθνῶν
 συληροῦνθῆς, πρῶτῳ μὲν τῶν ἐκ περιτο-
 μῆς Ἐπισκόπος, τῶν τῶν ἐκείσε λειτουργίαν
 εἰχερίζεται Μαρκῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Τίνας καὶ ἐπειὶ καιρῷ γενέσθαι ψευδῶν ἡρώ-
 σις ἀρχαί.

Ηδη ἡ λαμπρότατων δίκλων Φωσῆρων
 τῶν ἀνά τὴν οἰκουμενὴν διποσιλευσῶν ἐκ-
 κλησιῶν, ἀμαζέσθητε εἰς ἅπαν τὸ τῶν ἀν-
 θρώπων γῆν τῆς εἰς τὸν Σωτῆρα καὶ Κύ-
 ριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν πίστεως, ὁ μισόκα-
 λῶ δαίμων οἷα τῆς ἀληθείας ἐχθρὸς καὶ
 τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας ἀεὶ τυχερῶν
 πολεμῶν, πάσας σφέων τῆς ἐκ-
 κλησίας μηχανάς, πάλαι μὲν τοῖς ἐξωθεν
 διωμοῖς καὶ αὐτῆς ὠπλίζετο. τότε γε μὲν
 τέτων διποκεκλεισμένων, πονηρῆς καὶ γόσην
 ἀνδρασίω ὡσπερ ἰσὺν ὀλεθρίοις ψυχῶν ὄρ-
 γάνοις, διακόνοις τε ἀπωλείας χρωμῶν, ἐ-
 τέραις καὶ στρατηγῶν μεθοδοῖς. πάντα πόρην
 ἔπινοῶν, ὡς ἀνὴρ ἀποδύμετος γόητες ἀπάληλοι
 τῶν αὐτῆν ἕξ δόξια ἡμῶν πρεσβυτέρου, ὅ-
 μῃ μὲν τῶν πιστῶν τῶν πρὸς αὐτῶν ἀπιστο-
 κῶν, εἰς βυθὸν ἀπωλείας ἀγοίεν. ὅμῃ ἡ
 τῶν πίστεως ἀγνώτας διὼν αὐτοὶ θρωῶν-
 τες ἐπιχειροῦν, ἀποστέποντο τῆς ἔπι τὸν Σω-
 τῆριον λόγον παρόδε. διὰ γὰρ ἕξ Μενάνδρου ὄν
 διάδοχον ἕξ Σίμωνος ἡδὴ πρεσβυτέρου ὡς
 δεδῶκα μὲν, ἀμφίσημος ὡσπερ καὶ δικέφα-
 λος ὀφιδῆς πῆ πρεσβυτέρου δυνάμεις, διὲν
 αἰρέσεων διαφόρων λαχνηγῶν καλεσῆσατο.
 Σατορνίνον τε Ἀντιόχεια τὸ γῆν, καὶ Βασιλεί-
 δην Ἀλεξανδρέα. ὡν ὁ μὲν καὶ Συρίαν, ὡς καὶ
 Αἴγυπτον, σιωπῆσαντο θεομισῶν αἰρέσεων δι-
 δασκαλίᾳ. τὰ μὲν οὖν πλείστα τὸν Σατορνί-
 νον τὰ αὐτὰ τὸν Μενάνδρου ψευδολογῆσαι ὁ
 Εἰρηναῖος δηλοῖ πρεσβυτέρου ἡδὴ διπορρητοῦ-
 ρων, τὸν Βασιλείδην εἰς τὸ ἀπειρῶν τῶν αἰ-
 ἰσῶν, δυσεῖδες αἰρέσεων ἑαυτῶν τερατώ-
 δεις ἀναπλάσαντα μυθοποιίας. πλείων οὖν
 ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν καὶ ἐπειὶ καιρῶν
 τῆς ἀληθείας ὑπεραγωνιζομένων, λογικῶ-
 τερῶν τε τῆς Ἀποστολικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς δόξης ὑπεμαχέων, ἡδὴ ἰσῶν καὶ δια-
 γραμμάτων τοῖς μετέπειτα πρεσβυτερίαις αὐτῶν δὴ τέτων τῶν δηλωθειῶν

A nozem Aelii hadriani Imperatoris Aelia
 nuncupata est. Et cum ecclesia ejus-
 dem loci ex gentibus coaluisset, primus
 post episcopus ex circumcissione Sacer-
 dotium illius civitatis suscepit Marcus.

С А Р У Т VII.

Quinam eo tempore falsa doctrina duces
 extiterint.

Porro ecclesiis jam per universum
 orbem instar clarissimorum sive
 fulgentibus, & vigente per omnes
 nationes fide in Dominum ac Servato-
 rem nostrum Jesum Christum, mali-
 gnus ille Dæmon utpote veritatis ini-
 micus, & humanæ salutis hostis semper
 infestissimus, omnes machinas adver-
 sus ecclesiam movens, prius quidem
 externis eam persecutionibus oppu-
 gnaverat: tum verò hac via ipsi præclu-
 sa, improbis quibusdam ac maleficis
 hominibus tanquam instrumentis &
 ministris utens ad exitium ac perni-
 ciam animarum comparatis, alias belli
 artes tentavit: nihil non comminiscens,
 ut præstigiatores ac subdoli homines
 religionis nostræ vocabulum sibi assu-
 mentes, tum eos ex fidelibus quos for-
 tē deceperant, in profundum exitii
 gurgitem abducerent, tum fidei no-
 stræ ignaros vitæ ipsorum exemplo ter-
 ritos, ab via quæ ad salutare Dei ver-
 bum ducit, procul averterent. Igitur
 ex Menandro illo, quem Simonis
 successorem fuisse supra retulimus,
 exorta venenata quædam bestia bilin-
 guis ac biceps, duarum hæreseon in-
 ter se discrepantium duces constituit:
 Saturninum domo Antiochenum, &
 Basilidem Alexandrinum. Quorum
 ille quidem in Syria, hic verò apud
 Ægyptum impiæ doctrinæ scholas
 condidit. Et Saturninum quidem eam-
 dem ferè cum Menandro ementitum
 esse declarat Irenæus: Basilidem verò
 specie arcanorum quorundam, por-
 tentosas fabulas commentum, opinio-
 nis impiæ machimenta in immensum
 extendisse. Porro cum eodem tem-
 pore plurimi ecclesiastici viri patrocini-
 um veritatis susceperent, & pro ec-
 clesiastica Apostolicaque doctrina di-
 fertissime decertarent, nonnulli etiam
 assertiones suas Scriptis proditas tan-

Huc refer
 Nieph.
 c. 2. 3. 4.
 lib. 4.

quam remedia ad cavendas supradictas hæreses comparata, posteris reliquerunt. ex quibus pervenit ad nos Agrippæ Castoris, Scriptoris ea ætate nobilissimi validissima adversus Basilidem confutatio: in qua hominis præstigiæ ac fraudes deteguntur. Dumque cuncta ejus arcana profert in lucem, quatuor & viginti libros in evangelium ab illo conscriptos esse memorat, ipsumque sibi prophetas confinxisse Barcabam & Barcoph, aliosque nonnullos qui nunquam extitissent: iisque barbara quædam nomina imposuisse, ad percellendos eorum animos, qui hujusmodi rerum admiratione capiuntur. **lit B** præterea illum docere, quod indifferens sit victimas Diis immolatas degustare, & persecutionum tempore licenter fidem abnegare. Sæctatoribus quoque suis pythagoreorum more silentium quinquennii eum indicere affirmat. His aliisque similibus de Basilide recensitis, supradictus Scriptor hæresis hujus errores in lucem protractos validissime eoarguit. Sed & Carpocratem quemdam iisdem vixisse temporibus scribit Irenæus, alterius sæctæ, quæ Gnostico- rum dicitur, conditorem. Hi magicas Simonis præstigiæ non clam ut ille, sed palam ac publice tradendas esse censebant: & philtris arte magica curiosè elaboratis, paretris quoque & somniorum immisloribus quibusdam spiritibus, aliisque hujusmodi maleficiis tanquam maximis ac pulcherrimis rebus gloriabantur. Consequenter etiam docebant, quicumque ad perfectionem mysteriorum, seu potius flagitiorum quæ apud ipsos agebantur, pervenire vellent, eos turpissima quæque perpetrare oportere: Quippe qui mundi hujus principes ac Rectores, ut ipsi vocant, aliter evitare non possent, nisi unicuique eorum debita munera per obscenissimam libidinem persolvissent. His igitur ministris usus malignus ille demon, primum effecit, ut ex fidelibus, quicumque ab illis decepti essent, ad miserabile exitium tanquam captivi abducerentur. Deinde gentibus à fide nostra alienis, amplam obtrectandi & calumniandi evangelii materiam subministravit: dum ab illis primum orta infamia, ad totius Christiani nominis opprobrium diffunderetur. Atque hinc factum est, ut absurda quædam & impia de nobis opinio apud infideles tunc temporis spargeretur, quasi nefario concu-

A αἰρέσεων παρέιχον ἐφόδες. ὧν εἰς ἡμᾶς κατῆλθεν ἐν τοῖς τότε γραμματάτε συγγεγραμμένης Ἀγρίππα Κασοῦ, ἰκανοτάτης καὶ Βασιλίδος ἐλέγχου, τῷ δεινότητι τῆς τὰν δόξων ἀποκαλύπτων γοντείας ἐμφανῶν δ' οὐκ αὐτὰ τὰ ἀπὸρρήτα, φησὶν αὐτὸν εἰς μὲν τὸ ἑσπερίον τέσσαρα πρὸς τοὺς εἴκοσι συντάξαι βιβλία. Προφήτας ὃ ἐαυτὸν ὀνομάσαι Βαρκαβῶν καὶ Βαρκόφ, καὶ ἄλλας ἀνυπάρχουσας ἐαυτῷ συνησάμμενον. Βαρβαρὰς τε αὐτοῖς εἰς κατάληξιν τῶν ταῦτα τεθηπυτων Ἰησοφισμῶν πρὸς ἡγορίας διδάσκοντες ἀδιαφορεῖν εἰδωλοθύτων δόξων ἐνομήτων καὶ Ἰσομνηδῶν ἀποσταφυλάκιως τῷ πρῶτῳ καὶ τῷ δευτέρῳ καιρῶν πύθαγορεικοῖς τε τοῖς πρὸς αὐτῶν, πενταετησίαν πρὸς ἀρακελεύειν, καὶ ἕτερα ὃ τέτοις προσηπλήσια ἀμφὶ τῶν Βασιλίδος κατὰ λέξαις εἰρημῶν, οὐκ ἀγνῶν τ' δηλωθείσης αἰρέσεως εἰς πρῶτον ἐφώρεσε τὴν πλάνην. γρηγορεῖ δὲ καὶ Εἰρηναῖος συλλογίσαστα τοῖς καιροῦ ποικρατῶν, ἕτερας αἰρέσεως τ' τῶν γνωστικῶν Ἰησοφισμῶν πατέρας οἰκῆ τῶν Σίμωνος ὡς ἐκεῖνος κρύβδων, ἀλλ' ἠδὴ καὶ εἰς Φαίερον τὰς μαγείας ἀπαδιδόναι ἠξίωσιν. Ἰησοφισμῶν δὲ μόνον καὶ Σεμνωδῶν τοῖς καὶ ἀεργίαι πρὸς αὐτῶν ἐπιτελεσθεῖσιν Φίλτροις, ὀνειροπομοῖς τε καὶ παρέδροις καὶ δαίμοσι, καὶ ἄλλαις ὁμοιοτεροῖς πρὸς ἀγνοίας τέτοις τε ἀκολούθως πάντα δεῖν γρηγορεῖν διδάσκων τὰ αἰχρερογῶτα, τὰς μολοῖσας εἰς τὸ τέλειον τ' καὶ αὐτὰς μυστηριώδεις, ἢ καὶ μᾶλλον μυστηριώδεις ἐλεῖσθαι, ὡς μὴ ἀλλως ἐκδοξομῶν τῶν κοσμοκράτων (ὡς ἀν' ἐκεῖνοι Φαίεν) ἀρχόντας, μὴ ἔχειν πρὸς ταῦτα δι' ἀρρητομοίας ἀπονεμασίας χρεῖται. **D** τέτοις δὲ ταῦτα συνέβηκε διακονοῖς χρεῖται τὸν ἐπιχαιροεσίκατον δαίμονα, τὰς μὲν πρὸς αὐτῶν ἀπατωδῶν, οἰκτρῶς ἕτως εἰς ἀπυλειαν ἀνδραποδίζεσθαι. τοῖς ὃ ἀπίστοις ἕβου πολλῶν παρέχων κατὰ τὸ θεῖον λόγον ἀποφημίας ἀειεσίαν. τῆς δὲ αὐτῶν φημῶν εἰς τῷ τῶ παντὸς χρεῖται ἕβου δυνάμει κατὰ χρομῶν. ταῦτα δ' οὐκ ἐπιτελεσον συνέβηκε τῷ ἀπὸ ἡμῶν ἀπὸ τῶ τότε ἀπίστοις ἕβου δυνάμει καὶ ἀπυλειαν διαδιδόναι, ὡς δὴ ἀπὸ τῶ πρῶτον

HADRIANUS.

αὐτῶν μὴ ἐξῆς καὶ ἀδελφῶν μίξεσιν, ἀνοσίαις τε προφαίς χρωδιών. οὐκ εἰς μακρόν γε μὴν αὐτὰ ταῦτα πρὸς ἄλλοις, τῆς ἀληθείας αὐτῆς ἐαυτὴν σιωπῶσας, ἵππὶ μέγα τε φῶς καὶ τὸν αἰσιότατον χρόνον διαλαμπέσας. ἔσθεσο μὲν γὰρ αὐτῶν, πρὸς αὐτῆς ἐνεργείας ἀπελεγχόμενα τὰ τῶν ἐχθρῶν ἵππὶ ἐλεγχήματα, ἄλλων ἐπ' ἄλλαις αἰρέσεων καινοτομημάτων. ὑπερβύτων αἰεὶ τῶν ἀρετέρων, καὶ εἰς πολυτρόπους καὶ πολυμόρφους ἰδέας ἄλλοτε ἄλλως φθειρομένων προήειδ' εἰς ἀνέστην καὶ μέγεθον, αἰεὶ καὶ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχουσα, ἢ τὴν καθόλου καὶ μόνως ἀληθῆς ἐκκλησίας λαμπρότης, τὸ βεβαιὸν καὶ εὐδικηρῆς καὶ ἐλευθέρου, τὸ τε σωφρονικὸν καὶ καθαρὸν τῶν ἐπιθέτων πολιτείας τε καὶ φιλοσοφίας εἰς ἀπαν γῆρας ἑλληνῶν τε καὶ Βαρβάρων ἀποσιλῶουσα. σωμαπέσθη γοῦν ἅμα τὰ χρόνον καὶ ἡ καὶ παλὸς τῆς δόξας διαβολῆς ἐργῆς ὁ μόνον ἀεὶ πᾶσι κελεύουσα καὶ ἀνομολογούμενη τὰ μάλιστα διαπέσθη ἵππὶ σεμνότητι καὶ σωφροσύνῃ, θεοῖς τε καὶ φιλοσόφοις δόξασαν, ἢ καὶ ἡμᾶς διδασκαλίᾳ ὡς μηδένα τῶν εἰς νῦν αἰχράν ἵππὶ φέρειν ἑλμαῖν καὶ τὴν πίστεως ἡμῶν δυσσημίαν, μηδ' ἐπιτοαυτῶν διαβολῶν, οἷαις πάλαι πρότερον φίλον ἦν χεῖρ᾽ τοῖς καθ' ἡμῶν ἐπιστωσιζαμένοις. ὁμοῦς δ' οὕτω κατὰ τὰς δηλημένους αὐτῆς παρῆγγ' εἰς μέσον ἢ ἀληθεία πλείως ἐαυτῆς ὑπερμάχου, εἰ δὲ ἀλέφον αὐτὸ μόνον ἐλέγχων, ἀλλὰ καὶ δι' ἐλέφον ἀποδείξων κατὰ τῶν ἀθέων αἰρέσεων στρατευομένης.

bitu cum fororibus & matribus misceri, & execrandis dapibus vesci soleremus. Sed hæc Dæmonis artes nequaquam in diuturnum tempus ei processere, quippe cum veritas ipsa seipsum astrueret & commendaret, progressuque temporis clarius in dies elucesceret. Et adversariorum quidem inventa à semetipsis confutata, confestim extincta sunt: aliis super alias exorientibus sectis, cum priores assidue diffunderent, & in multiplices ac multiformes errorum species vario quæque modo evanescerent. Catholica autem ecclesia, quæ sola vera est, semperque sui similis & constans, novis quotidie incrementis augebatur: gravitate, sinceritate, ac libertate, modestia denique & sanctitate vitæ eujusdam Philosophiæque divinæ, omnium oculos non Græcorum modò, verùm etiam Barbarorum perstringens. Simul etiam extincta est temporis lapsu calumnia illa, quæ universæ religioni nostræ afficta fuerat. Mansitque tandem disciplina nostra, sola omnium consensu superior & victrix, ac præ reliquis sectis modestia, gravitate, divinæque Sapientiæ præceptis excellere ab omnibus judicata: adeò ut exinde ad nostra usque tempora nemo sit ausus ullam infamiam fidei nostræ aspergere, aut aliquam ejusmodi calumniam inferre, qualem veteres illi nostræ religionis hostes jactare consueverant. Ceterùm illis temporibus rursus veritas plures sui patronos in medium produxit, qui non solum viva voce, sed etiam scriptis disputationibus adversus impias Hæreses decertarunt.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Τίτες ἐκκλησιαστικοὶ συγγραφεῖς.

CAPUT VIII.

Quinam tunc fuerint Ecclesiastici Scriptores.

ΕΝ τούτοις ἐγνωρίζετο Ἡγήσιππος, ἔπλείσταις ἢ δὴ πρότερον κεχρημένα φωναῖς, ὡς ἀνέκ' αὐτῆς ἀδράσσεως πᾶσι τῶν κατὰ τὰς Ἀποστόλων ἀδελφῶν. ἐν πέντε δ' οὕτω συγγραμμάσιν οὗτοι, τὴν ἀπληρῆ ἀδράσσειν τῆς Ἀποστολικῆς κηρύματ' ἀπλυσάτη σιωπᾶς γραφῆς ὑπομνηματισάμενος, καθ' ὃν ἐγνωρίζετο σημαίνει χρόνον, ὡς τῶν δεχθέντων ἱερουσαλιμῶν τὰ εἰδῶλα ἔτω πῶς γραφῶν. οἷς καινοτομία καὶ ναὺς ἐποίησαν ὡς μέχρι νῦν. ὧν ἐστὶ καὶ Ἀντίνου δ' ἑλ' Ἀδριανῆς Καίσαρος,

Inter quos celebris fuit Hegesippus, ^{Huc refer Niceph. c. 5. l. 4.} cujus testimonio in superioribus libris sæpissimè usi fuimus, cum res Apostolorum temporibus gestas ex illius fide ac relatione traderemus. Hic in quinque libris simplici admodum sermone conscriptis verissimam Apostolicæ prædicationis historiam complexus, tempus ipsum quo floruit, aperte designat, cum de iis qui simulacra primùm erigere cœperant, in hunc modum scribit. Quibus cenotaphia templaq; exstruxerunt, sicut nunc etiam fieri videmus. Ex quibus fuit Antinous servus Cæsaris Hadriani,